

Fragment Historii Dymitra fałszywego autorstwa pułkownika armii królewskiej Józefa Budziły, 1603 r.

Zjawił się w Polsce [człowiek], który się mienił być synem Iwana Wasilijewicza*, imieniem Dymitr Iwanowicz*, który naprzód bawił się w Kijowie, w monastyrze*, w odzieniu czernieckim*, przy tym zaś przy dworze pana wojewody kijowskiego, ks. Konstantyna Ostrońskiego*; tam się opowiedzieć nie chciał, ale się udał do księcia Adama Wiśniowieckiego, powiadając mu i upominając go tym, iż jest własnym potomkiem cara Iwana Wasilijewicza, kniazia moskiewskiego wielkiego, wywodząc*, jako Pan Bóg go cudownie za pomocą doktora jego od śmierci wybawił od Borysa Hodunowa*, który go rozkazał być udawic* [...], że na jego miejscu insze chłopię położono, którego zarzezano*, dano go do jednego bojarskiego syna na chowanie, tenże doktor był dał. A potem radził, żeby się między czerńcy* zakrył. Książę Adam Wiśniowiecki, wzięwszy od niego taką sprawę, dał o tym znać bratu swemu księciu Konstantemu* i do niego go oddał. [...] sługa JM pana kanclerza Wielkiego Księstwa Litewskiego Lwa Sapiehy, do tego ks. Konstantego, do Załoziec przyjechał i dał sprawy, że mu w Uhleczu służył; powiadał i o znakach, które miał na ciele, a gdy je ujrzał, poznał go być prawdziwym Dymitrem Iwanowiczem [...], za czym książę Konstanty oznajmił królowi JM, kazał go król JM do siebie przywieść. Jadąc z nim przez Sambor, wstąpili do pana wojewody sendomirskiego* Jerzego Mniszcha [...].*

* w Polsce – w Polsce

* Iwan Wasilijewicz – car Iwan IV Groźny

* Dymitr Iwanowicz – Dymitr Samozwaniec

* monastyr – prawosławny klasztor

* odzienie czernieckie – strój mnicha właściwy zakonnikowi obrządku wschodniego

* Konstanty Ostroński – książę, wojewoda kijowski i senator, wpływowy magnat ruski

* wywodzić – wyjaśniać, opisywać

* Hodunow – Godunow

* udawic – udusić

* zarzezać – zabić

* czerńcy – mnisi Kościoła wschodniego

* książę Konstanty – Konstanty Wiśniowiecki, wojewoda bełski oraz ruski, zamożny magnat ruski

* sendomirski – sandomierski

J. Budziło, *Wojna moskiewska wzniecona i prowadzona z okazji fałszywych Dymitrów od 1603 do 1612 r.*, oprac. J. Byliński i J. Długosz, Wrocław: Wyd. UWr, 1995, s. 37–38.

Praca z materiałem

1. Streść historię Dymitra Samozwańca opisaną w tekście.
2. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, przedstaw losy Dymitra Samozwańca podawane w historiografii.
3. Na podstawie wiedzy pozaźródłowej ustal, kim był Borys Godunow.
4. Podaj, kim był „król JM”. Skorzystaj w tym celu z wiedzy pozaźródłowej.